

מרים הנביאה

היאוש: שהיו ישראל... במצרים כמה שנים, ונתאשו מן הגאולה. (רשי"י לתענית טו)
 שהיה עמרם ראש סנהדרין באותה שעה, כיון שגזר פרעה ואמר כל הבן הילוד אמר עמרם ולריק
 ישראל מולידים מיד הוציא את יוכבד... עמדו כל ישראל וגרשו את נשותיהן. (שמ"ר א יג)
 תנא: עמרם גדול הדור היה כיון שגזר פרעה הרשע כל הבן הילוד היאורה תשליכוהו אמר לשוא
 אנו עמלין עמד וגירש את אשתו, עמדו כולן וגירשו את נשותיהן. (סוטה יב.)

הנבואה: שבע נביאות (מלשון יב, רשי"י שמות ז א) מאן נינהו שרה מרים דבורה חנה אביגיל חולדה
 ואסתר (מגילה יד.)

מרים דכתיב "ותקח מרים הנביאה אחות אהרן" ולא אחות משה, אמר רב נחמן אמר רב: שהיתה
 מתנבאה כשהיא אחות אהרן ואומרת עתידה אמי שתלד בן שיושיע את ישראל (מגילה יד, וסובא
 ברשי"י שמות טו ב.)

אמרה לו בתי נזרתך קשה מושל פרעה, שפרעה לא גזר אלא על הזכרים ואתה על הזכרים ונקבות,
 פרעה רשע הוא וגזירתו ספק מתקיימת ספק אינה מתקיימת אבל אתה צדיק וגזירתך מתקיימת.
 (שמ"ר א יג, סוטה יב.)

וכיון ששמע את דבריה הביא אותה לפני סנהדרין ואמרה לפניהם את דבריה. אמרו לו עמרם אתה
 אסרת ואתה צריך להחזיר את הדבר. אמר להם ומה אתם אומרים לי נחזור בחשאי? אמרו לו וכי
 מודיע לכל ישראל! (פס"ר מג כז.)

השינוי: עמד והחזיר את אשתו עמדו כולן והחזירו את נשותיהן... הושיבה באפריון ואהרן ומרים
 מרקדין לפניו ומלאכי השרת אמרו אם הבנים שמחה (סוטה יב)
 עמד הוא והחזיר את אשתו, עמדו כל ישראל והחזירו נשותיהם. (שמ"ר א יג)
 "הושיבה באפריון ומרים ואהרן מרקדים לפניהם, בשמחתם כי על ידי זה יגאלו ישראל" (רמב"ן
 שמ"ר ב א.)

"יתרא אותו כי טוב הוא" ... וחכמים אומרים: בשעה שנולד משה נתמלא הבית כולו אור. (סוטה
 יב.)
 ובשעה שנולד נתמלא כל הבית כולו אורה עמד אביה ונסקה על ראשה אמר לה בתי נתקיימה
 נבואתיך (מגילה יד, שמ"ר א כב.)

מתאמצת בנבואתה: וכיון שהשליכוהו ליאור עמד אביה וטפתה על ראשה ואמר לה בתי היכן
 נבואתיך היינו דכתיב "ותתצב אחותו מרחוק לדעה" לדעת מה יהא בסוף נבואתה (מגילה יד.)
 "ותתצב אחותו מרחוק" למה עמדה מרים מרחוק... כיון שהטילוהו ליאור עמדה אמה וטפתה לה
 על ראשה אמרה לה בתי והיכן נבואתיך והיינו דכתיב ותתצב אחותו מרחוק וגו' לדעת מה יהא
 בסוף נביאותה" (שמ"ר א כב, זוה"ק יג: עה"פ מרחוק הי נראה לו, וראר דברי-ישראל וישב 113 זכרם-הצבי לרב
 צבי פרבער וישב עמי עז, "יוראו אותו מרחוק")

כיון שנולד וכבד עול מלכות עמד אביה וטפחה על ראשה אמר לה היכן נבואתיך... ועם כל זאת היא מתאמצת בנבואתה דכתיב "ותתצב אחותו מרחיק"
 "ותתצב אחותו" והלא אחות שניהם היתה! אלא שמתוך שנתנה נפשה עליו נקראת על שמו.
 (מדרש שוחר-טוב, משלי לא יז)

"פועה" שהופיעה פנים כנגד פרעה וזקפה חוטמה בו ואמרה לו אוי לו לאותו האיש כשיבא האלהים ליפרע ממנו. נתמלא עליה חמה להרגה, שפרה שהיתה משפרת על דברי בתה ומפייסת עליה אמרה לו אתה משגיח עליה תינוקת היא ואינה יודעת כלום. (שמו"ר א יג)

הכנת התופים: "ותקח מרים הנביאה את התוף בידה" וכי מנין היה להם לישראל תופים ומחולות במדבר אלא שהצדיקים מובטחים ויודעים שהקב"ה עושה להם נסים וגבורות עם יציאת מצרים והתקינו להם תופים ומחולות... (ילקוט שמעוני, שמות רנב)
 "ותקח מרים הנביאה אחות אהרן את התוף בידה ותצאן כל הנשים אחריה בתפנים ובמחלות. ותעו להם מרים שירו להי כי נאה נאה סוס ורקבו רמה בלם" (שמות טו כ-כא)

"ועבדי כלב עהב היתה רוח אהרת עמו..." (במדבר יד כד) רוח מרים אשתו של כלב (היה בר נש גר כלב טלזינגר דיוקים לרב וזקף במדבר רט)

.....
 "ותדבר מרים ואהרן במשה... ויאמרו תרק אף במשה דבר הי הלא גם כנו דבר וישמע הי... והאיש משה ענו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה.
 ...והענו סר מעל האהל והנה מרים מצרעת פשלה ויפו אהרן אל מרים והנה מצרעת" (במדבר יב א-ה)

המרגל בחברו... עובר... על מצות עשה (דברים כ"ד ט) "זכור את אשר עשה הי אלהיך למרים בדרךך ונו", שהזהירנו התורה בזה, שזכור בפה תמיד הענש הגדול, אשר עשה הי ויתברך לצדקת מרים הנביאה שלא דברה אלא באחיה אשר אהבתהו כנפשית, ונדלתהו על ברקיה, וספנה עצמה להצילו מן הים, והיא לא דברה בגנותו אלא מה שהשותת אותו לשאר נביאים, ולא דברה בפניו שזבש ולא בפני רבים, רק בינה לבין אחיה הקדוש בצנעה, והוא לא הקפיד על כל הדברים האלו שצאמר (במדבר י"ב ז) "והאיש משה ענו מאד", ואף על פי כן לא הועילוה כל מעשיה הטובים ונענשה בצרעת על זה, קל וחומר לשאר בני אדם הטפשים, המרביים לדבר גדולות ונבלאות על חבריהם, שצדאי נענשו על זה מאד. (נתיחה לחיים ויסודו ברמבי"ם הלי טומאת-צרעת פט"ז הל"י ודאר רמב"ן עה"ת)

.....

ששה לא שלט בהן מלאך המות ואלו הן אברהם יצחק ויעקב משה אהרן ומרים... משה אהרן ומרים דכתיב בהו על פי הי והא מרים לא כתיב בה על פי הי אמר ר"א מרים נמי בנשיקה מתה... ומפני מה לא נאמר בה על פי הי שננאי הדבר לימר (נ"ב יז)
 "ותמת שכ מרים" - אף היא בנשיקי מתה, ומפני מה לא נא' בה ע"פ הי שאינו דרך כבוד של מעלה... (ש"י במדבר כ"א)

